

Joanna Rubin Dranger – arkojen ja estyneiden äänitorvi

Ville Hänninen, Tukholma

Sarjakuvafestivaaleille vieraaksi saapuva Joanna Rubin Dranger antaa äänen maan hiljaisille.

Miten käyttäytyy taiteilija, joka kertoo sarjakuvissaan varautuneista ja pelokkaista ihmisistä? Luonnollisesti mutkattomasti ja ystävällisesti, tippaakaan mielistelemättä tai ujostelematta. Kuvittaja-sarjakuvapiirtäjä Joanna Rubin Dranger siemällec latteaan hitaasti, mutta vastaa nopeasti. Hän on saanut vastata kysymyksiini viimeisten kahden vuoden aikana varmasti liiankin monta kertaa.

Sarjakuvat ovat onnistuneet löytämään hienosti kohdeyleisönsä, nuoret naiset. Ruotsissa Drangerin albumit ovat myyneet yli 50 000 kappaletta. Tämänvuotisten sarjakuvafestivaalien toisen Skandinavian-vieraan Jasonin tavoin niitä on ehditty kääntää jo useille eri kielille – suomen lisäksi ainakin saksaksi, norjaksi ja englanniksi. Esikoisalbumistaan hän sai myös Suuren ruotsalaisen kuvittajapalkinnon.

Drangerin (s. 1970) molemmat sarjakuva-albumit – Neito Pelokas ja rakkaus sekä Neiti Tärkeä ja uraputki – kuvaavat samankaltaisia ihmisiä. Hänen naispäähenkilönsä ovat lähes sairaalloisen arkoja, kaikkeen mukautuvia ihmisiä, joilla on vaikeuksia ottaa künni omasta elämästään. He ovat toisten pompoteltavissa ja masennukselle alttiita.

Miksi kuvaat kompleksisia henkilöitä, joiden elämäntehtävänä tuntuu olevan itsensä mitätöiminen ja ujonan nurkkaan käpertyminen?

– En tiedä, mistä henkilöihajmojeni kompleksisuus johtuu. Tämä on kliseinen vastaus, mutta ehkä työstän omia konfliktejani ja elämänkysymyksiäni tarinoita tehdessä. Minulla on ollut läpi elämän ongelmia eritellä omia ja toisten tunteita. Varmastikin siksi ne myös kiinnostavat minua.

– Minulta on usein kysytty, miksi tartun heikkoihin henkilöihajmoihin. Vastaus on aika yksinkertainen: heikkous on tabu nykyruotsalaisessa yhteiskunnassa. Yhteiskunta on jakaantunut meilläkin yhä selvemmin vahvoihin ja heikkoihin, eikä kukaan halua olla "häviäjä".

Drangerin sarjakuvat kyseenaistaivat nykymeron, jossa kaikilla on kiire ja ahdistus on kansantauti. Ne muistuttavat

omalla humoristisella tavallaan, että ihmisen mitta ei ole tehdyn työn määrä eikä edes laatu. Ruutujen välistä löytyy myös runsaasti pinnallista työmaailmaa kohtaan suunnattua kritiikkiä.

– Lapsuuteni Ruotsia ei enää ole olemassakaan. Ei voi puhua kansankodin luhistumisesta, koska se on pitkälti jo tapahtunut. Se Ruotsi, jossa kasvoin, on kadonnut – ja sen mukana solidaarisuus. Ihmiset eivät enää tunne keskinäistä yhteenkuuluvuutta.

– Olen aina suhtautunut kriittisesti ajatteluun, jonka mukaan ihmisen pitäisi ansaita olemassaolonsa protestanttisella työmoraalilla. Varsinkin saatuaani lapsen olen vähentänyt radikaalisti työntekoa. Olemme jakaneet hoitovastuun, mutta eihän se vauvan kanssa sitä merkitse, että voisi tai edes jaksaisi tehdä välttämättä puoltakaan siitä mitä normaalisti.

– Neito Pelokkaan ja rakkauden tekeminen vei kaikkiaan kaksi vuotta. On

vaikeaa kuvitella, että kykenisi nykyisen "tehdastyön" oloissa mihinkään vastaavaan. Motivaatiota kyllä on kehittynyt kersan kasvua odotellessa. Tosin luulen, että neiti-sarjakuvien tekemiseen olen muutenkin liian onnellinen tällä hetkellä, Dranger hymähtää.

Drangerin sarjakuvien vinkein piirre on niiden visuaalisesti kekseliäs ilme. Kuvatessaan yksinäisyyteen ja arkuuteen liittyviä tunteita hän pelaa taitavasti visuaalisilla elementeillä.

– Lähestymiseni sarjakuvaan on kuvataiteellinen, ajattelen tarinaa pitkälle visuaalisten ratkaisujen kautta. Minusta sarjakuvien kuvakielessä on jätetty paljon hyödyntämättä.

– Tekemistapani on aika spontaani, aloittaessani jonkin kohtauksen en välttämättä tiedä laisinkaan, mitä jatkossa seuraa. Se pitää lukijan mutta omankin mieleni virkeänä. Jaksan tehdä, koska mitä tahansa voi vielä tapahtua! ■

© Camilla Agdler

– Median puhue Venuksesta ja Marsista on roskaa, mutta kyllä naisilla on oma tapansa ja ajatella ja ilmaista asioita. Naiset ovat tietynlaisten odotusten ja roolien vankeja, mutta esimerkiksi sarjakuvassa taidamme olla niitä, joilla on suurempi vapaus kuvata asioita toisin, Joanna Rubin Dranger pohtii.